

GAZETA W. XIĘSTWA POZNAŃSKIEGO

Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornej W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamiński w Poznaniu.

Telegraficzne wiadomości.

Malta, d. 5. Malta. — Wyprawa angielsko-francuzka ma się połączyć w Konstantynopolu 15. Kwietnia. Z Gibraltaru spodziewano się tu 6 pulków.

Turyń, d. 8. Marca. — Minister skarbu przedłożył budżet na rok 1853. Pożyczka 35 milionów lirów ma być zaciągnięta w kraju i za granicą.

Paryż, d. 9. Marca. — Monitor zbija pogłoskę o zdobyciu przez Rosyan Kalafatu.

— Z Tulonu donoszą, że nadszedł tam rozkaz do wsiadania wojska na okręty między 15. a 20. Marca. Cztery liniowe okręty mają popłynąć z Tulonu i połączyć się z flotą bałtycką.

Londyn, d. 9. Marca. — Jutro odbędzie królowa przegląd floty bałtyckiej, która w przyszłą niedzielę popłynie na Bałtyk.

— Admiralicja wydała rozkaz drogą telegraficzną, aby okręty parowe angielskie niezwłocznie opuściły zagraniczne porty, ponieważ mają być użyte do przewiezienia wojska i amunicji na morze bałtyckie. — Konsule 91.

Berlin, d. 11. Marca. — Naj. Pan raczył nadać obrońcy prawa i notaryuszowi Eggert w Eisleben tytuł radcy sprawiedliwości, a rewizorowi obrachunkowemu Leue w Naumburgu n. S. tytuł radcy obrachunkowego.

Berlin, 10. Marca. — Donoszą nam z Paryża, pisze koloń. G, że giełda paryzka przeraziła się w dniu 8. b. m. wiadomością telegraficzną z Londynu, że tam nadszedł austriacki manifest. Rządy angielski i francuzki, jak się zdaje, odebrały oświadczenie z Wiednia, że rząd austriacki gotów jest podpisać układ sprzymierza, pod warunkami atoli sprowadzającemi układ ten do nicości. Jeden z warunków austriackich ma na tym polegać, że mocarstwa zachodnie nie powinny myśleć o oderwaniu jakiegokolwiek części teritorium rosyjskiego, a chociażby zwyciężyły Rosyą, niemają innych podawać warunków, jak te, które ułożono na konferencyach wiedeńskich. Prusy podobno nie chciały wcale podpisać układu i wolą odegrać rolę swoją w miarę wypadków.

— Z miast pruskich nad brzegami morza leżących przybyły tu deputacje, którym dal wczora posłuchanie prezes ministerstwa i uspokoił je pod względem neutralności Prus. Ostsee Zeitung dodaje uwagę, że zaręczania prezesa ministerstwa rościągac się mogą na czas krótki, w obec groźnego położenia stosunków politycznych.

Szwecya.

Sztokholm, dnia 27go Lutego. — Osady okrętowe są zorganizowane i w komplecie.

Globe pisze: z pewnego źródła dowiadujemy się, że po oświadczeniu ze strony Rosyi, iż niemoże uznać neutralności szwedzkiej, oświadczył rząd szwedzki, że nie zmieni swęj polityki i napaść odeprze bronią. W skutek tego Szwecya zaczęła się zbroić, a Rosya nowe zawiązała układy. Ponieważ Szwecya i Dania postanowiły wytrwać w neutralności, przeto w razie niezuznania neutralności, połączą się z mocarstwami zachodniemi.

Królestwo polskie.

Warszawa, 8. Marca. — Świetne zebrania, a na nich pogadanka lub muzyka, zastąpiły w ciągu postu owe huczne bale, których tyle dostarczał bieżący karnawał. Z pierwszym też wieczorem literackim u radczostwa Łuszczewskich, przybyła nam Piękność, ale piękność literacka, czyli improwizacya Deotymy, ochrzczona słusznie tą nazwą, bo całość w zupełności odpowiedziała tytułowi. Obecni słuchacze byli porwani i zachwyceni słowami wieszki, która tyle wzniosłych, świeżych i pięknych myśli w swym utworze objęła. Wkrótce może powszechność sama przekona się o tym, albowiem tę jedną z największych improwizacyi Deotymy ma ogłosić drukiem Gazeta Codzienna. Nie dziwnego, że Gazety tutejsze, jak Warszawska, Codzienna i Dziennik Warszawski, dobijają się o ogłoszenie drukiem utworów Deotymy, i my także czynilibyśmy to samo, gdyby zbyt szczupły rozmiar pisma naszego nie stawał nam na przeszkodzie do tego szlachetnego współzawodnictwa. Z prawdziwą też przyjemnością spoglądamy na tę emulacyą, jaka pomiędzy naszymi gazetami panuje. — Drugą nieliteracką ale za to muzykalną zabawą, rozpoczynającą również szereg skromnych rozrywek w poście, był wieczór wczorajszy w domu JW. hrabiostwa Sew. Uruskich. Oprócz samęj szanownęj pospodyni domu, przyjęli także udział w tej zabawie tak znana z swego pięknego talentu amatorka pani Zielińska (śpiewaczka), jako i słynny śpiewak Géraldy. Najpiękniejsze utwory mistrzowskie, jak np. Rossiniego, Donizettego, Mercandanteo, Auber, Alarego, Meyerbeera, Halevego, jako też tylu innych kompozytorów, a z tych i p. Géraldego pn. Angelo d'Amor, wykonane zostały z prawdziwym zadowoleniem obecnych gości, których znaczna liczba zapełniła gościnne hrabiostwa salony. Nie pierwszy to

i nie ostatni tak w tym domu jak i innych w Warszawie wieczór muzyczny, co dowodzi, że muzyka, która niejako wcieliła się w życie Warszawian, staje się najprzyjemniejszą dla nich rozrywką. Kończąc dodać musimy, iż skromne te zabawy w poście rozpoczęto, albowiem ta sama piękność (prócz improwizacyjnę) która zajaśniała na poniedziałkowym wieczorze, ukazała się także i wczoraj w osobie pani Szew., przybyłej od niejakiego czasu do Warszawy, i ozdabiającej tutejsze salony. Jednym słowem wieczór wczorajszy do nader przyjemnych należał, a oddając sprawiedliwość wszystkim, nie możemy pominąć i p. Peschke, który w czasie wykonywanych śpiewów, towarzyszył z zwykłą dokładnością na fortepianie. (Kur. warsz.)

Rossya.

Rosya w swoim prawie.
(Dalszy ciąg.)

Tymczasem ci dwaj ministrowie po szlachetnem współzawodnictwie i politycznej niezgodzie, zasiadając dziś oba w jednym gabinecie, różnili się w zdaniu nie co do prawa i legalności udziału w podobnej sprawie, lecz tylko co do granic, jakich trzymać się wypadało w takim udziale. Rzeczywiście, w początkach r. 1844, kiedy półtora ludzi wyznania greckiego w Hasbeya (w Palestynie), przeszedłszy na wiarę protestancką, spotkali przeszkody w wykonywaniu obrządków swojej religii, konsul nasz w Damaszku, p. Wood, wzięwszy ich pod swą opiekę, gorąco ujmował się za nimi u rządu tureckiego, i nawet silnych używał pogroźek. Przypomniał on patriarsze syryjskiemu, jak sam donosił lordowi Aberdeen, dnia 11. Września 1844 r. »że zachowanie prawideł tolerancji religijnej w Syrii, zawsze było jednym z największych obowiązków ajenta Jéj K. M. w tym kraju. I lord Aberdeen w depeszy 19. Września do jlnego konsula Rose, w tym przedmiocie, niezwłocznie po odebraniu wspomnionego listu, mówi, że w zupełności pochwała skuteczną i powszechną opiekę, okazywaną wszystkim chrześcianom w Turyi, byleby tylko nie zachęcano do nawracania z jednego wyznania na drugie. W innym liście do sir Stratforda Canning, z dnia 6. Kwietnia 1846 roku, także ściągającym się do nawróconych na protestantyzm Ormian, których podówczas prześladował patriarcha, lord Aberdeen poleca posłowi oświadczyć po przyjacielsku porcie, z jak wielkim żalem rząd Jéj K. Mości patrzy na ten systemat zniewag, iż nie powie, jawnego prześladowania tych nowonawróconych. Taka była polityka lorda Aberdeen. Ale po jego wystąpieniu z gabinetu, lord Palmerston zostawszy znowu ministrem spraw zagranicznych, natychmiast wznowił swe energiczne działania, jak wtenczas, kiedy występował pospolu z rządem pruskim. Poseł pruski kawaler Bunsen, wspomina w liście z dnia 22. Lutego 1849 r., że »opiekując się czynnie protestantami w Turcyi, w podobnych przypadkach, zdaje się, że należy trzymać się prawidła, iż protestancka ormiańska parafia, powinna naprzód, używać tych samych praw, jakie są udzielone innym wyznaniom chrześciańskim w Turcyi, to jest mieć osobny swój zarząd wewnętrzny, własnych swoich przedstawców i agentów przy poświęcenięj porcie, na tych samych zasadach jak i inne wyznania. Powtóre, takie uznanie być powinno uważane za skutek żądań obojga rządów w r. 1841.« Palmerston przesłał tę notę posłowi naszemu przy porcie ottomańskięj, H. R. Wellesley, napomknawszy, że zupełnie z nią zgadza się. Ci nowo nawróceni, na korzyść których Anglia i Prusy przedsiębrały tak stanowcze kroki, byli poprzednio członkami kościoła Ormjańskięgo, na który szczególnięj zwrócone były działania misyonarzy Amerykańskich. Sir Stratford Canning mówi że ich nieprześladowano, tylko ich spotykały »te drobniagowe nieprzyjemności, które pospolicie dotyczą odszczepieńców, we wszystkich krajach w ogólności.« Wszelako ambasada angielska stała się przytulkiem każdego z tych nowo nawróconych protestantów, w przypadku jakiegokolwiek ogólnego lub pojedynczego ucisku. Sir Stratford Canning, zapewne w wykonaniu danych mu instrukcyi, przesłał w pewnym rodzaju katalog rozumowany wszystkich drobniagów przykrości, jakich doświadczała ta sekta, i skutkiem tego lord Palmerston, w obronie ich, zagaił z dworem Tureckim gorącą dyplomatyczną korespondencyę; ministeryum tureckie udzieliło mu z początku stanowczo odmowną odpowiedź, opierając się bardzo rozsądnie na nadużyciach, wpływających z zabiegów przeciągania wyznawców jednęj wiary na drugą. Kiedy zaś nalegania na ich korzyść stały się częstszemi i mocniejszemi, ministeryum tureckie odpowiedziało ministrowi angielskiemu, że ponieważ Ormjan jako bieskich, półtora razy więciej jest niż protestanckich, tedy wszelkie ustąpienie na korzyść ostatnich, byłoby z krzywdą pierwszych.« Te słowa przekonywają najdobitniej, jak w przykrem położeniu znajdował się rząd turecki, skutkiem wnieśzania się obcego rządu w wewnętrzne sprawy jego kraju.

Tymczasem, rząd turecki powinien był wiedzieć, że lord Palmerston nie taki człowiek, iżby się zraził tak czułem wyznaniem. Nie znamy ani chara-

